

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
gy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona.

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetének a legolcsóbban számítottnak. Nyilttér sora
60 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Karácsonyi elmélkedés.

Székelyudvarhely, decz. 21.

Egy-két nap és a harangok ércz-zugása hirdeti a paloták és kunyhók lakóinak a Megváltó születését. A végtelen *isteni erő* emberi testet öltött, hogy segítségére menjen a véges *emberi erőnek*. Ez utóbbi nem volt képes önmagában létesíteni a megváltás művét. Nem volt képes kiemelni az emberiséget a végső züllés és erkölcsi elernyedés állapotából. Ezért csodás az a misztérium, melynek van szentelve a kereszténység legszebb ünnepe, a karácsony. Mily elvadulás és erkölcsi züllés ebhez képest az ó-kor pogány népeinek valamennyi misztérium-ünnepe. És az isteni erő megszületését, mely az emberi erő segítségére megy, miképp igazolják épp a görög és római kor tényei.

Miképp vergődött az emberi elme az örök igazságok fölismérésénél. Szokratesz elméjében is csak halavány sejtelmek éltek az örök isteni tüzből a véges emberbe pattaut szikráról, a lélekről, az ember és emberiség folytonos tökéletesedéséről. És hogy züllött el az emberi erőkre hagyott görög és római civilizáció. Hogy fuldokolt a *forteleu* szennyében az akkori művelt emberiség, a civilizáció fényével, tékozló gazdagságával, elkölcstelenségével s az emberi lángész ragyogásával együtt.

Az isteni erőnek immár majd kétezeréves születés pótolta az emberi erő gyöngöcségeit. A senkit nem boldogító és meg nem vigasztaló klasszikus bölcselmi zürzavar eltűnt a megnyilatkozó örökigazságok fényével szemben. Az em-

ber és emberiség megkapta a csodás szárnyakat, a melyek égbe emelhetik s már itt a földön boldoggá tehetik.

De hát a népek és nemzetek? A megtestesült isteni erő megváltó munkája az embernek és emberiségnek szól. *A népek és nemzetek saját erőikre* vannak utalva. A Gondviselés utja néha a történelem egén is fénylik s tán inkább, mint a hadak utja. Ama szerencsés népek, a melyeknek ügye összefügg az emberiség föltételül szükséges haladásának ügyével, boldogulnak, vezetnek. De csak addig, míg szellemi erkölcsi és anyagi erejük elég nagy és hatalmas vezérszerepükhöz. Ha ez megcsökken, más népek váltják fel a vezetésben. Mindig oly nép, mely akkor bírja az emberi haladás vezetésének föltételeit.

A meghalt népek számára niucs föltámadás. Az elnyomott és szolganépek számára nincs megváltás, csak saját erejükben. Csak önmagukat válthatják meg, csak saját erejük törhetik szét bilincseiket.

Önerőjében bizhatik csak a magyar nemzet. Csak saját erőiben annál inkább, mert ritkán kedvezett neki a szerencse. Feszélyes története tele van elháríthatatlan szerencsétlenségekkel. Elháríthatatlan volt a tatár- és törökvesz. Elháríthatatlan volt a Habsburgok uralma óta a ránk nézve kedvezőtlen európai helyzet. Ennek ugyan voltak kedvező kis epizódjai, de mulékonyak és eredménytelenek. A népek felületesek s csak nagy tényeket értenek meg. Különösen a *hadi tények* azok, a melyek előtt meg-

hajolnak. De a kivételes események nem elégségesek, hogy a népek érdeklődését *állandóan* föntartsák. *Magyar jellegű állandó hadsereg Mohács óta csak kétszer küzdött Európa csataterein*, védve a trónt és a monarchia nagyságát. Mennyivel másképp állna ma ügyünk, ha magyar vagy legalább magyar jellegű hadsereg állandó tényező volna Ausztria hadereje mellett vagy ezzel kapcsolaiában az európai sulyegyenmérlegén. És mennyivel nagyobb volna a monarchia tekintélye és hatalma akkor. De Európa csak a közös hadsereget látja s ebben véli föltalálhatni Közép-Európa és a Kelet egyensúlyának egyik biztosítékát.

Ez volt oka, a miért a lefolyt válság egész ideje alatt szinte egész Európa ellenségesen viselkedett irányunkban. Ez volt oka különösen az angol rokonérzés megingásának. Pedig mi tudjuk jól, hogy nemzeti törekvésünk nem hogy gyöngiténé, sőt diadalra vinné a monarchia erejét és tekintélyét. Fényesebbé és hatalmasabbá tenné a Habsburgok magyar koronáját.

Addig nem is leszünk európaiilag elismert nemzet és állam, a míg, ha nem is külön magyar, de magyar jellegű hadsereg nem leend, mint komoly tényező Európa harzterén s ekkép a hatalmi egyensúly mérlegén. Hasztalan tisztázzuk alkotmányunkat. A közjogi szörszálhasogatásokhoz Európa nem ért.

De csak saját erőnk viheti diadalra nemzeti küzdelmünket. Csak önmagunkban bizhatunk és senki másban. És szerencsére saját erőnk elégségesek voltak, hogy nemzeti igényeink lé-

Télen.

*Szenved az ég, mutatja arca:
Felhők vonulnak át azon;
Seive, a nap is oly hideg most,
Mint hogyha nagy bánatja von
Az fáj neki, hogy tegnap éjjel
Lehullott legsebb szillaga —
És elhagyott lett szent szerelm
Szívének kedves magzat.*

*Beállt a tél. Miként szívemben.
Oh de az enyém szomoróbb:
Nem virhatok tavaszt kinyitni.
Csak egyformán — sőtél borít. —
Lesz még a nap meleg sugári
S mosolygá olvad még a fagy . .
— Seivevhez bim, mint a fukéreg,
Elválhatlan hozzátapadt.*

*Én azt vesztettem el örökre,
Kiben jövöm reménye áll;
Kilől magától várhattam csak
Vágyaim útjain segélyt;
Ki oly szükség volt üdvö-ölnöm,
Mint hálnak élni, tiszta vis —
Az álmatlan képzelt nagy álmok,
Reménység, hit: mind, mind hamis!*

*Nem próbál lombba bontukozni
A télben még a tölgyfa sem.
A hírnek csillagát lehozni
Még csak ki sem nyújtom kezem.
Mít ér a nagyság, bárminő is? —
Nem tölt be egy üres szívvel,*

*Melynek kincséből, ami drága,
Az árvaság mindent kivett.*

*. . . Te hideg tél, te jó barátom,
Rokonként nézelek tégedet:
A fagy, homály, a nagy kihaltság
Én életemnek képe lett!
— Ti föltre csizort angyal-álmok,
Hópelyhek, mikre láb topos:
Bis vétegek érzelmeimnek
Sorsával oly hasonlatos! . . .*

Bonta

A mezitelen ember.

Ira: *Gárdonyi Géza.*

Történék pedig Szamariában, hogy egy Maruk nevű embernek a fia a sziklák között játszadozék, és alábotla a szakadékbba, és meghala. Anyja pedig hallván a gyermek kiáltását, utána rohaut és szintén olvesze a szakadékbban.

Hallván pedig az apa mi történt, megtérea a mezőről. És látá a két holtestet.

És megszaggatá a rubáit, s kiálta sirva:
— Gonosz az Isten!

És attól fogva nem dolgozék többé, csak ódöng vala a temetőben és a falun kívül a földeken. És a bubánat rásötétülte az ő lelkére.

Lón pedig, hogy egy napon az ut mellett szendereg vala, és sokaság halada el mellette.

És nemsokára mindonek megállapodának és olcsóndesülének. És emberi szózat hallatszék a domb fölől:

— Jertek énhozzám, kik fáradtak vagytok és el-

uehezültek! Éu meggyogostallak benneteket! Ötsétek fel az én igámat! Az én igám edes, és az én terhem könnyű! Tanuljatok tőlem: ime én szelid vagyok és alázatos szívű, — és megtaláljátok lelketek nyugalmát!

És ismét hallatszék ama szózat:
— Boldogok a szegények! Övék a menyenyeknek országa. Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják az Istent. Boldogok, akik sirnak: ők megvigasztaltatnak. Akkor az ember fölemelé a fejét.

És látá a sokaságot a domb körül. És látá a dombon egy fehér-ruhás embert. Csak ez az egy áll vala. A többi ül vala körülötte.

A fehér-ruhás ember pedig ismét szóla:
Egy király kiméne a tenger partjára, hogy ottan sétálna. És amint sétála, általnéze a tengeren s mondá:

— Amoda távol van egy puzta sziget. Hozzatok doreglyét, és menjünk oda máma.

A szolgák pedig fetelék:
— Uram királyunk, félelmes a tengernek mozgása e tájou. Ember ha általment ama szigetre, sohssem térhete vissza többé.

A király pedig mondá:
— Az én dereglyém nem söllyedhet el. A mint parancsoltam, cselekedjétek.

S általmonének a tengeren.

Lón pedig, hogy a mint ott járnának, a király két emberre bukkana a homokban. A két ember pedig mezitelen vala, és mind a kettő mozdulatlan.

A király így szóla az ő kíséretének:

— Bizonyára hajótörésből valók ezek. Nézzétek meg, van e bennök élet?

Azok pedig mondák:
— Szívük még meleg.

nyugbéli sérelmek nélkül kerültek ki a küzdelemből. Ez a legfontosabb. Népek és nemzetek *ingyen* semmit sem kapnak. A siker, mely följárulja erőiket, elvész s csakhamar balszerencsére alakul, mielőtt megváltoztak a viszonyok. Az erős visszavesszi a gyöngétől, a mit az a szerencse segítségével kivivott. Csak az maradó és örök siker, a mi a nemzet erőinek s erős akaratának következménye. Nemzeti és állami kifejlődésünk, térfoglalásunk e monarchia keretében s az európai viszonyokban csak erőnk fokozásának arányában történhetik állandó és visszavonhatatlan sikerrel. A mily méretekben növekszik erőnk, belső egységünk és szilárdságunk, ugyanabban az arányban megy előre államunk és nemzetünk a végleges megszilárdulásnak útján ama cél felé, a hol már nemzetünk és államunk még a balszerencse viharait is ki fogja állani. A mértéktartás tehát ép oly velejárója a helyes magyar politikának, mint a szilárdság és erős elhatározás, hogy azt, a mihez nemcsak jogunk van, hanem a minek megvalósítására elég erővel is bírunk, azt komolyan és határozottan meg is valósítsuk.

Az ünnepek csöndjében és szent áhitata közepett elmélkedjünk ezekről. De egyszersmind kérjük a Gondviselést, hogy azokat a nagy katasztrófákat, a melyek egy hosszú és borús ezredév folyamában, minden kiszámítással és előre látással dacolva, törtek nemzetünkre, eltávolítsa. A váratlan katasztrófákkal szemben egyetlenegy nép sem elég erős s így minden nép sorsa tulajdonképpen a Gondviselés kezében van. De a politikai viszonyok rendes mérlegén az erő és az akarat dönti el a sulyt. Népiertő veszedelmeket ha föltartóztat Isten keze, erőnkre támaszkodva, eljutunk végső célunkra, oda, a hol már a népek örök élete kezdődik, halál, nyomorúság és kárhozat nélkül.

S felkölték a két embert, és kérdezik, kik volnának?

Azok pedig nem tudnak vala felelni, mert elméjük megzavarodott vala a szerencsétlenségben.

A király akkor így szóla:

— Vigyük át őket az országomba. És adjátok át őket a sáfárnak. Mondjátok meg neki, hogy ruházza fel őket illendően, és adjon nekik hajlékot és földet, élelmet és asszony-feleséget, hogy élhének rodesen.

És ugy cselekvének.

Lón pedig, hogy esztendőök múltán megemlékezék a király ama két emberről, és kérdező szolgáit:

— Mint vannak azok az emberek?

A szolgák pedig felelék:

— Immáron megkövéredtek azok és megszaporodtanak.

És a király ismét kérdező az ő szolgáit:

— Vajjon emlegetnek-e engem az én jószágomért?

Azok pedig felelék:

— Nem emlegetnek. Vagy ha emlegetnek, csak mikor szidalmaznak.

— De hát miért szidalmaznak? Avagy vétettem-e nekik?

Ha nem is vétettél, (felelék a szolgák), téged szidalmaznak, ha rossz az időjárás, vagy rossz a termés, mert tied az ország.

Akkor a király parancsola a szolgáknak:

— Vegyétek el tőlök mindazt, a mit adtam és mindazt, a mihez adományaim folytán jutottak; és vessétek vissza őket a kopár szigetre, a homokba, a honnan felszedődtek.

S kimenének a szolgák: olvették tőlök a házat, a földet, a kincseket, az asszonyt és a gyermekeket. Végül pedig levonák ruháikat, és visszavivék őket a kopár szigetre, a homokba, a honnan felszedődtek.

Azok pedig keservesen sírnak vala.

És szóla az egyik:

— Gonosz a király! Mert elvette tőlem a családomat, a házamat, a földemet és mindent, a mi szívemnek kedves vala.

A másik pedig felele:

— Igaz, hogy szerencsétlenség történt mivelünk.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, december 20.

A politikai helyzet az elmúlt héten igen sok és fontos vonatkozásban változott.

Első sorban a képviselőház általános megbeszélésre befejezte az egyszakos javaslat vitáját és részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot.

Ezzel a kiegyezés megkötése körüli harc, amely tíz évig tartott, véget ért.

Remélhető immár, hogy a felzaklatott gazdasági élet, amely a folytonos bizonytalanságba nyugvópontot nem talált, rendes mederbe jut.

Rá is fér. A pénzügyi helyzet rosszabbodása elérte már azt a határvonalat, ahol már a teljes semmisség, a tökéletes felfordulás következik be.

A vállalkozási kedv teljesen és tökéletesen megszűnt — sőt a meglévő gyárak és iparvállalatok is kénytelenek voltak üzemüket vagy teljesen beszüntetni, vagy pedig erősen redukálni.

Minden emberi számítás szerint biztosra vehető már, hogy a gazdasági élet egész vonalán észlelt depresszió véget ér és a jövő év kezdetével egy új, biztató és fejlődő gazdasági korszak fog megjelenni.

A kiegyezési törvény megszavazásán kívül az elmúlt hét nagyfontosságú eseménye a horvát tartománygyűlés megnyitása és az ott lefolyt botrányos események, amelyek a tartománygyűlés rögtöni feloszlását vonták maguk után.

A horvátországi eseményeket nem lehet mással jellemezni, mint e két szóval: feneketlen felfordulás.

Horvátországban a tegnapi nappal egy teljesen kiszámíthatatlan helyzet állott elő.

Azok, akik a horvát nép vezetőinek mondják magukat, a népet a végsőkig felizgatták és az országot olyan helyzetbe vitték bele, ahonnan a kivezető utat látni egyelőre nem is lehet.

A feloszlási rendelet nem intézkedik az új választások kiírásával és így egyelőre Horvátország kormányzását a tartománygyűlés mellőzésével a báni kormány fogja végezni.

Remélhető, hogy a közbeeső idő meghozza a kibontakozás lehetőségét és módjait.

De gondolj arra, hogy meztelenen kerülnék a földre, és a király adott nekünk mindent. Ő adott rubát, házat, élelmet, földet és asszonyt, kitől gyermekeink származának. Hogy mindezt visszavéve tőlük, ennek oka nem az ő gonoszsága, hanem a miénk.

A szolgák pedig hallák e beszédet, és elmondák a királynak.

A király pedig felelé:

— Annak az egyik embernek igaz a lelke. Mert valóban csak azt vettem vissza, a mit adtam. De ha tudtam adni egyszer, tudok adni másodszor is. És tudok adni kétszeresen és háromszorosan, és tízszeresen és százszorosan. Térjete vissza tehát a szigetre, és hozzatok vissza az igazt: helyezzük őt vissza a bázában, családjába és jószágába. Amazt a másikat pedig hagyjátok ottan a pusztaságban.

És a szolgák eszerint cselekvének.

Akkor a fehérruhás ember széjjel néze a sokaságon és így szóla:

— A kinek homályos a szeme, nem lát. A kinek homályos a szive, nem ért. Ti azonban ne legyetek vakok, se pedig esztelenek.

Maruk pedig hallgatván mindezeket, megrendüle az ő szívében.

És kérdező a körülötte állókat:

— Ki ez az édesszavú ember?

S azok felelének:

— Nem tudod-e? Ez ama Jézus, kinél nagyobb nem vala a proféták között.

Jézus pedig szóla ismét, kiáltván:

— Ha valaki követni akar engem, vegye fel az ő keresztjét és kövessen engemet!

Akkor Maruk hozzája járula, és térdre hullván, fölemelé reá könyező szemeket:

— Engedd, hogy kövessék!

Jézus pedig felelé:

— Bizony mondom nektek, Maruk, már követél engem, minelőtté azt mondat volna: „Engedd hogy kövessék!” Mert nem az követ engem, a ki árnyékot lép, hanem aki szívébe fogadja az én tanításomat.

Nagyon kívánatos is ez, első sorban Horvátország érdekében.

*

Mint általában azokról, akik maguk keveset beszélnek, az alkotmánypártokról is kevés szó esik. Ez amugy is rendes sora a középpartoknak, melyeknek része és törekvése a cselekvés, amely nem lehet szélsőséges, sokban lemond a bírálatról és sokban kiteszi magát a bírálatnak. A fővárosi lapok már beszámoltak az alkotmánypárt tegnapi vacsorájáról, melyen nemcsak a beszélgetés témája volt angol vonatkozású, de mintegy angol hasonlatosságra volt a főherczi asztalnál esett szavak politikai jelentősége. Külön méltatják ott, mit a Széll Kálmán felszólalása méltatott, a módot, ahogy az alkotmánypárti Eszterházy Móricz gróf idegen támadások ellen nemzetéért helyt áll. Itt az ilyen s ehhez hasonló nem ritka eseteknek csak a párthoz való vonatkozását vesszük számba. Ugyanakkor, mikor a pártnak egy ilyen természetű szereplését tette szóvá Széll Kálmán, a párt elnöke, megjegyezte azt is, hogy a párt nem áll ugy elöterben, ahogy a többségek szoktak. Ez való, igaz és természetes, hiszen az alkotmánypárt csak tagja a többségi alakulatnak, de magában nem többség. Annál nevezetesebb, hogy állja és teljesíti a többség minden kötelességét, ugyis, mint párt, ugyis, mint olyan férfiák összefogódzása, akiknek számos ágazatu politikai és társadalmi befolyása és összeköttetése van s a magánember erejét és jelentőségét a köznek szolgálatában tudják állítani.

Nem himet akarunk varrni ebből az alkotmánypárt számára; természetes és magától értetődő, hogy amely párnak emberei közt vagy államférfiúi multjuknál s jelentőségüknél vagy tehetségüknél s összeköttetéseivel fogva az idegen előtt is ismert és jelentőséges férfiák fölös számban találhatunk, az első sorban hivatott utjába állani az országbotlásnak, mely kívülről nekünk kerülve igyekszik elérni, amit belső lázadással vagy cselekvéssel elérni nem tud. Csak mint egyik megjelenési formáját említjük ezt az alkotmánypárt cselekvékenységének. Nemcsak a külső: a belső ellenséggel szemben is cselekvően állja meg helyét.

*

A kormány december 31-ig tiszta helyzetet akar teremteni. Nem is lehet másképp. Az ország elsőrendű gazdasági érdekei fűződnek ahhoz, hogy a kiegyezés tető alá jusson. Mikor Kossuth Ferencz a hazafiság parancsára hivatkozik, nem játszik a szavakkal, hanem felelősségi tudatában figyelmezteti a parlamentet, hogy a salus rei publicae előtt hajoljon meg. A többségben, amelyet nem önös célok hoztak össze, hanem felsőbb érdekek szolgálatában áll, megis van a kellő kötelességérzet.

Amily rendületlen kitartással ostromolta az alkotmányrombolókat, oly önfeláldozással mond le most az olcsó tapsokról s vállalja magára a nehéz föladatot, talán a legnehezebbet, ami embertől megkívánható: az önmegtartóztatást. Ezzel szemben persze vajmi könnyű dolga van annak a kis ellenzéki csoportnak, a mely hol Polóyi, hol Lengyel Zoltán vezetése alatt portyázik a Házban, helyesebben a folyóson. Obstrukciós szándék azonban nem vezérli őket, mert azt az ódiomot, hogy a horvátok segítőitarsaivá szegődtek, nem tudnák magukról elhárítani.

Nem kell tehát aggódnunk amiatt, hogy a jövő esztendő a gazdasági háboru jegyében kergeti az országot. A horvátok újabb lázadása se fenyeget. A nemzetiségiek ujabbán békésebb burokat pengetnek.

A parlament ez évben alig hozhat már meglepetéseket. A jövő esztendő perspecivája sokkal érdekesebb, de nyugtalanítóbb is. Óriási viták előtt áll a tisztelt Ház. Ha a horvát kérdés megoldása rövidesen nem sikerül, a nagy obstrukciohoz hasonló széles szóáradat fog végig hömpölyögni a kupolás csarnokban. A kormány azonban várhat: hat hónapra szóló indemnitása megengedi, hogy türelmetlenség nélkül, ha nem is ölbetett kezekkel, várja az ellenzéki támadás kitombolását.

Az állami tisztviselők emlékirata.

Székelyudvarhely, decz. 18.

Előttünk fekszik az állami tisztviselőknek azon emlékirata, melyet a szegedi kongresszus határozatából nagyobb küldöttség nyújtott át Dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek. Műnkben van tehát annak minden pontját minden kérését ismerni s elmondhatjuk, nem lépték át a h tárt követeléseikkel, hanem a mit kérnek az jogos s arra minden állami tisztviselő méltán rászolgál. Teljes lehetetlenség azon fizetésből megélni, melyet az állam nyújt alkalmazottjainak. Nemcsak a fizetéseknek csekélyisége, hanem a borzasztó drágaság is lehetetlenné teszi, hogy abból nemcsak polgári állásához mérten, de egyáltalán megélni tudjon. Eszközöljön bárki számításokat, hogy valjon egy XI. fiz. osztály 3-ik fokozatába sorolt tisztviselő, kinek évi fizetése 1400 K, a miből havi 116 K 66 f. jut, mikép rendezheti be magát úgy, hogy az élelmen kívül még rubára is jusson. Ne is vegye azt figyelembe, hogy néha az orokozást is kellene keresni napi, fárasztó és gyakran lélekölő munkája után. A kinevezés évében még e fizetésből levonnak havonként 22 K 22 fillért. Ezen kívül még az adót s mi más dolgokat, teszem fel fizetési előleget, a mit bizony a legtöbb tisztviselő igénybe vesz, különösen tél felé vagy télen, hogy a szükségleteket beszerezhesse, mert teszem azt, ha megvesz egy disznócskát, annak kilója tisztán jön 76—88 fillérbe, míg a mészárszékekben vagy a farcsádiaktól véve legalább is 1.10—1.20 K. Így merül bele a tisztviselő az adósságok fertőjébe. Mert hiszen jól fog, spórol vele, de aztán egész éven át nyögi is, teljesen ártatlanul. Hát a hol még iskolázandó gyerekek vannak? Még rá gondolni se jól!

Ez az anyagiak szomorú képe s éppen ilyen szomorú az erkölcsi is. A titkos minősítéssel a tisztviselők teljesen ki vannak szolgáltatva egy ember szeszélyének s ha lelkiismerete megengedi a főnöknek, akkor csupa bosszúból, minden felelősség nélkül szegheti nyakát az alárendelt tisztviselőnek. Nincs megállapított szabadságidő, nincs vasárnapi munkaszünet, a mi pedig az ipari munkára ki van mondva minden oldalon. Ilyen viszonyok között a tisztviselő elkeseredik s nem egytől lehet hallani „Kátsá”-val szólni: „bolond a ki többet dolgozik, mint a mennyit muszáj”. Nem fordíthatja minden idejét a hivatalának, keresi a mellékfoglalkozást, hogy valamiképen mellékjövédelmére szert téve, élhessen.

A földműves, földbirtokos osztály tönkre van téve, úgy, hogy alig lehet ezt ma már a nemzet gerinczének venni. E pusztuló osztály szerepét kellene átvegye a tisztviselői kar, de hogyan? Koldusau és rettegve, hogyha szabadon mer szólni nem török-e ki nyakát a titkos minősítésben. Gerinczet kell adni a tisztviselőnek, hogy megállva lábain büszkén és örömmel szolgálja hazáját. A szegedi kongresszuson a megnyitó beszédben igen helyesen fejezte ki magát gróf Battyányi Tivadár, „a hadsereg részére vannak milliói s hogyan lenne akkor az állami tisztviselők fizetésének rendezésére, a mely az államnak édes gyereke”.

A katona tisztviselőknek lesz, az állami tisztviselőknek pedig — még csak alamizna sem fog jutni, de különösen nem a pénzügyi tisztviselőknél. Ezek a legmóshálóbb gyermekei az államnak, hgy pedig ha csak 4—5 napra szünetné be a munkát... akkor lenne ám nagy baj minden vonalon. A legterheesebb szolgálat a lehető legrosszabbal fizetve.

Jól jellemzi az az anekdóta, hogy mikor egy elkeeredett atyafi, a midőn mindent megpróbált már s nem tudván élni, a nyakába tette a burkot, eszébe jutott: „hó, fináncz még nem voltam”. S felcsoport fináncznak végső elkecserevésében. Pedig szép és nemes hivatás, de megölik a Bach korszakbeli czopfokkal.

Ilyen szomorú a helyzete az állami tisztviselőknél. Ezen ügyek megbeszélésére gyűlt össze a szegedi kongresszus s onnét volt eredménye az emlékirat. Az állami tisztviselők kívánásai két csoportra oszthatók. Az első csoportba tartoznak a szolgálatra vonatkozó óhajások, melyek ismét két csoportra oszthatók u. m. anyagi és erkölcsi csoportokra.

Az első csoportba tartoznak a fizetésrendezésre vonatkozó kívánások. 1. A tisztviselő kezdő fizetése 1600 K legyen. 2. Az automatikus előmenetel 3 évenként oly módon, hogy a főiskolát végzettek 7100 K. az érettségivel bírók 5200 K és a 4 középszikolai osztályt végzettek 4000 korona fizetésig a kinevezés

esélyeitől függetlenül emelkednének. A szolgálati idő beállítandó volna 35 évre. 10 évi szolgálat után 40%, 10—30 évig minden évre 2%, 30—35 évig 2%-ban állapíttatnak meg a nyugdíj s a lakbérenek legalább 50%-a szintén beleszámítandó a nyugdíjba. Az özevegyi nyugdíj minimuma 300 K és maximuma 6000 K legyen és a ferj nyugdíjának 1/3-ában volna megállapítandó. Nevelési járulék tekintet nélkül a gyermekek számára, minden gyermek részére az özevegyi nyugdíj 1/6-ében, de legalább 50 koronában volna megállapítandó.

A lakáspénzt is megfelelőbben kéri rendezni, hiszen a mai lakberek mellett, a mai drága viszonyok között lehetetlenség megfelelő lakást kapni.

Második csoportba az erkölcsi függetlenség törvényes biztosítékai tartoznak.

Az ingyenes és díjtalan állások eltörölendők volna. A kezdő állások kivételével a pályázat mellőzendő volna. A felelősség, a fegyelmi eljárás és egyelmi hatóságok a modern jogszolgáltatás elvei és formáinak megfelelően szabályozandók.

A politikai jogok szabad gyakorlata biztosítandó s eltörölendő a titkos minősítés, a mely tullepi a vak engedelmességen felépült katonai fegyelmi szabályokat is, mert azok megengedik a jogorvoslatot, hiszen értesítik a kifogásokról, míg egy állami tisztviselő csak véletlenül tudja meg s ha szót emel, bizonyosan rajta verik el a port.

A kivándorlottak nyomoruságban.

Levél Amerikából.

Az amerikai visszavándorlás napról-napra ijesztőbb mérvet ölt. Százszázalékosan tolong vissza a nép az öreg Európába, melyet a jobb jövő reményében lelketlen ügynökök biztatására itt hagyott. A kivándorlásokhoz fűzött remények Amerika földjén egyszerűen szertefoszlottak, amint a gazdasági válság szörnyű rombolásával jelenkezett. Százszázalékosan maradtak munka nélkül a bevándorlottak, akiknek így helyzetük a legkétségbeesettebb volt. Idegen földön munka, s így pénz és kenyér nélkül állanak kétségbeesetten, igen sok esetben a hazatérésnek reménye nélkül, kiszolgáltatva az éhínségnek.

És sajnos, ennek dacára is, még egyre tart a kivándorlás. Csak Udvarhelymegyében november hónapban 172 drb utlevél lett kiadva, mi kétségbevonhatatlanul arról tesz bizonyosságot, hogy a nép az amerikai viszonyokról nincsen kellőleg felvilágosítva. Ez ügynek vélünk szolgálatot tenni, emidőn egy hozzáunk intézett levelet, mely az amerikai viszonyokról rémisztő tájékoztatást nyújt és amelyet idegenbe szakadt véreink irnak nekünk — teljes egészében itt közreadunk.

Cleveland, decz. 5.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Sajnálattal s szánakozással tapasztalva azt, hogy népünk s köztük a székelység a jóakaratu figyelmeztetések dacára még ma is tömegesen számban vándorol ki, vagyont szerezni könnyű munkával a munkások között szükkülő Amerikába, kötelességet vélek teljesíteni, midőn a tisztelt Szerkesztő urat alábbi soraimmal bár kivonatossal közzétételére kérem föl, téve azt azon győngy reményben, hogy bár egyikét embert is megmentsék a valóban kétségbeesett helyzetből, melyben ma több ezer ujonnan érkezett vergődik nyomorultán.

Egy egyszerű levél indított szerény soraim megírására, melyet a nemrég hazatért Sófálvi Sándor szombathelyi lakos irt Clevelandban tartózkodó sógorához, sajnálatlalt tudósítsán, hogy mily hálátlan kötelességteljesítés otthon, a kizárólag Amerikából érkezett hazug levelek által félrevezetett népet az itteni kereseti viszonyokra nézve felvilágosítani vagy plane a mai igen súlyos munka viszonyok felől meggyőzni.

Ezrekre megy hetenkint a New-Yorkba érkező visszavándorlók száma, kik czéljukat el nem érvo talán az elhagyottnál nagyobb nyomorban talnának haza megrtven. Ezek keserves példáján sem okulnak otthon? Mit ér hát a pusztá, jóindulatu figyelmeztetés! Nem a kivándorlási ügynökök bűnöik első fokán, de e most czéljukat el nem ért, hazatért ezrek. Duzzadt, pihent erővel, tudatlanság diktálta önbizalommal lépnek honfitársaink (mikép más nemzet fia is!) Amerika földjére. Pár hónap s a testi,

A hivatalos órák maximuma szabályozandó s az azon túl végzett munka külön díjazandó. Behozandó a vasárnapi munkaszünet, hiszen más embert megbüntet érte az állam s saját alkalmazottjait pedig dolgoztatja.

Nemcsak az államtól kérnek, de a tisztviselők maguk is törekednek arra, hogy bajaikon enyhítsenek. Tisztviselői internátust, közalapot óhajtanak létesíteni saját erejükön stb.

Nem részletezzük jobban az emlékiratot, hiszen a szegedi kongresszus után egyik résztvevő tollából már ismertettük.

Az emlékirat megküldetett az országgyűlési képviselőknél is, hogy ők is emeljék fel szavukat a tisztviselők érdekében. Nem szabad nekik sem, sem a kormányuk megfőledkeznie arról, hogy a tisztviselők voltak azok, a kik kockára téve existenciájukat, ama januári választáson megbuktatták a régi rendszert. Nem szabad megfőledkeznie a függetlenségi és 48-as pártnak sem azon ígéretről, a mit mint kisebbség tett a tisztviselőknél. Erkölcsi kötelessége helyt állani s ígérezeit beváltani. Támogassák a kérelmet, hiszen a 200.000 állami tisztviselő az, a ki a nemzetiségi vidéken is képviseli a magyar államot s nem szabad azt közprédának kitoanni. Reméljük vármegyénk képviselői sem feledkeznek meg a tisztviselőkről s határozatosan támogatni fogják az emlékiratot.

l p a

lelki erő megtörik, a hangosan hirdetett önbizalom helyét igen sok esetben a kétségbeesés, töprengés váltja föl.

Nemcsak ma, mikor a nehéz időket átélt lélek is komoran néz a közeljövő elé, de normalis munka viszonyok közt; nem a mostani méltányolható okból, mert pénz s munka nélkül állanak hetek s hónapok előtt, mikor nem ők, az ujonnan érkezettek, de benzüllött polgárok hasztalan keresnek munkát, de mert csatlakoztak túlságos reményükben, mert tapasztalniaiok kell, hogy a könnyű munka nem ujonnan érkezettre vár, mert tapasztalniaiok kell, hogy nem 3—4 dollárt tehetnek félre naponként kedvtelő munka árán, de csupán 1.50—2 d.t ha kereshetnek igen sok esetben súlyos, nehéz munkájukért 10—12 órai munkaidő alatt.

Szűgyenkezve végzik a „hosszú nem illő munkát”, mert egy oly állam alattvalói, melyben sajnos, még mindig hiányzik a munka becsülése, mi pedig egy nemzetnek az anyagi boldoguláson kívül a teljes szabadságot is biztosítja. Egy oly állam alattvalói, mely még nem illeszkedett be azon áldásos áramlatába a modern korszaknak, mely a munka tisztelése felé viszi a társadalmakat. A magyar társadalom tradíciói annak tagjai nem serkentik a munkára, annak becsülésére, mert a munka még nem foglalta el nálunk azt a polcot, mely azt méltán megilleti. Nálunk csak most van az ébredés kora, mely tudatára adja a nemzetnek, hogy koldus népnek hazája nem lehet.

A nehéz munka igen sok esetben, melyről ottbón az egyszerű földész nem is álmodik, az ottbón elgondolt óriási bér helyett annak talán 1/3-a nyelvelbeli tulajdonsága miatti meghunyászkodásra kényszerültséget koserít el igen-igen sok embert s mindennek dacára mit tesznek?

Könnyű munkáról, óriási bérről hazudnak, me és olcsóságáról irnak haza, mint mondják: „Hadd örvevdjonek az apák, fiuk s hadd kapjanak epemérget az irigyek.” Ha nincs kereset, munkabírányában pénze az illetőnek, kölcsön kér s küldi haza, nem mintha feltétlen szükség volna otthon rá, de mert különben élehetlennek mondják otthon ismerősei. Magam is többet ismerek földészeket s iparosokat Udvarhelyről, kik hasonló módon többször külték pénzt haza saját bevallásuk szerint írván: „Napi keresetem a mi pénzünk szerint napi 5—6 frt.” Pedig egy fillér, egy cent keresete sem volt akkor!

Tagadhatatlan, hogy a munkáviszonyok anynyira rendezve, az ipari üzemek ily magas fokra emelkedve, talán sehol sincsenek, mint az amerikai Északi államokban. Tagadhatatlan, hogy erőlyes, becsütletes munkával itt egy ember az ő existenciáját összehasonlíthatatlanul könnyebben biztosíthatja, mint otthon s hozzá becsütlésben, köztisztelőben, mert

heccelve van a munka, testi vagy szellemi egyaránt, egyenlő módon.

A mai gazdasági élet, iparvállalatok üzemének s ennek következtében a munkás s kereseti viszonyoknak megrendülése, minél fogva naponként 1000—10.000 munkás marad kenyér nélkül, okozta legyzen azt a pénzügyi válságot vagy talán ép megfordítva az ipari vállalkozás s gazdasági élet túltengése hozta volna magával a pénzügyi válságot, ebből a mai pangástól világért sem vonhatunk konsequentíát az életérő kimerülésére. Erélyes intézkedésekkel s az amerikai pénzügyi, ipari s gazdasági életnek kimeríthetetlennek nevezhető segédforrásai erejével, hónapok múltán ismét fellendülés fogja követni a mai óriási pangást.

Magyar honfitársaink első sorban ép nyelvboli szegénység következtében boldogulnak legnehezebben. Munkaképességük, szorgalmuk, ipari szaktudásuk kivirta az idegen elismerésmerészt s mindennek dacára a 90 %-a durvább, nehezebb munkára van utalva, mert nyelvért nem értvén: alkalmazni az ipari tudást, magyarázatot igénylő munkákra nehéz. E nyelvboli szegénységből kifolyóan a magyarság s székeleg nagy része, a magyar izraelita munkaadók kényére, kizsákmányolására vannak utalva, kik aránytalanul kisebb díjazásban részesítik becsületes munkájukat, mint az idegen angol vagy a „bunczfut“ német kihasználva a honfitársak szorult helyzetét. Nem az idegen munkaadók, de ép a magyar munkaadó gyárosok s vállalkozók szívják ki vérét is magyar földieknek! Az alulírt egyének ezt ohajtják a jóindulatu cél mellett igazolni aláírásukkal.

Tagadhatatlanul vannak kivételek a magyar munkaadók között s a munkások között hasonló módon, kik idegen nyelvű munkaadók szolgálatában a 3—4 dollárt is megkeresik naponként; azonban ipari tudással bírnak s e mellett kizárólag a magyar területhez kötött magyar nyelven kívül más nemzet nyelvért is beszélnek.

Ma azonban hasztalan nyelv s ipari tudás, erő és szorgalom, mert naponként szüntetvén be a legerősebb alapokon nyugvó iparvállalatok üzemeket, munkát még a legkisebb bérért (50 cent) mit eddig 13 éves gyerek is elnyert, nem lehet kapni. Naponként jönnek az ország minden részéből, a legnagyobb gyárosoktól a legsúlyosabb távirati hírek. Gyárak, melyek egy-két hó előtt még 10—15 ezer munkásnak adtak foglalkozást, ma teljesen beszüntetvén az üzemet, munkásai kenyér nélkül maradnak. A legrosszabb idők előtt állunk s azon jóakaratu szándékkal, reményben hozzuk intő szavunkat köztudomásra, hogy lesznek, kik hitelt adnak neki s meggondolatlanul nem ássák meg maguk s családjuk nyomorát.

Kik tán kezetekbe vették a vándorbotot, dobjátok el s vést ragadva helyébe, igyekezzetek részt venni a hazai viszonyok jobbra fordításának művében; igyekezzetek dolgozni otthon; megteremteni otthon azt, itt mit elérni reméltetek. Adjatok hálát Istennek, hogy helyt maradva, megmentett a nyomortól, mi itt ma reátok várna, miként hálát adnak a hazaérkezettek, hogy azt megizelni megmenté őket. Fogadjatok köszönettel a hazaérkezettnek jóindulatu felvilágosításait, ha nem adnátok hitelt a lapok hasábjain megjelenő elég kimerítő s ma valóban valót tartalmazó közleményeknek. Adjatok hitelt a hazatért jöhiszemű tanácsainak, mely maradásra int, mert késő s hasztalan lesz összetett kézzel könyörögve kérni Istent kiszabadítani a legkétségbeesettebb helyzetből itt. Ha látnátok a felöltött, erős férfiakat sirva, zokogva esdokolni könyörületért embertársaihoz s Istenhez, úgy megfogadnátok intő szavunkat. De hasztalan fáradságunk, mert a hazairt hazugság s pár szerencsés eset megbabonázott benneteket, elvette józan eszeteiket s csak gunynyal fogadjátok a jó tanácsot.

Hitelt nem adtok nekünk s örült önbizalmotokban, mibe a meggondolatlan félvezetés dobott, ti ki fogtok vándorolni, de mi nem fogunk szánakozni vergődésteken sem segíteni rajtatok, mert a nyomor minket is nyomni fog. Kihez fogtok fordulni hát, ha honfitársaitok kényszerűségből megvonják a segélytöletek? Az Isten szabad akaratot adott az embernek. Tegyetek hát szabad akaratotok szerint!

Nemes András.

Gircsis Béla, Gotthárd János, Lőrincz József,
Vas Lajos, Gotthárd István, ifj. Márton János,
Sácseny Péter, ifj. Németi Gyula, Pálfi József,
Ferencz József, Szalai Károly, Szabó Márton,
Németi István, Herczeg József.

HIREK.

Székeljudvarhely, decz 22

Karácsony-est.

Pacsirta nem szánt a felhők kék barázdáiban, rózsza nem ring a bokrok ágain.

Novetó harmat helyébe nyirkos köd sirja mindenüvé hidog könyeit

Szendereg az anyatermészet és álmodja a tavaszról álmait!

Mindenütt csend és szomorúság.

És még is, ma borul ránk a legszebb alkony. Szébb és édesebb, mint a május esti mert a maiak pirjánál, az emberi szivekben köszönt be a szeretetnek virágfakadása!

Üdvözlégly karácsony-est, te ünnepek ünnepe, gyönyörűséges költői gondolat.

Illatoznak is kunyhóban és palotában egyaránt, karácsonyfákunk zöldelő ágai, példázván a földnek szerzetét, ki gondoskodott arról, hogy téiben is legyen viruló lombzat, legyen élő kapocs, mely összeköti a hervadást a kikelettel és gyuljanak ki rajtuk a pyertyák lángjai, jelképezvén az örök szeretetet, mely önmagát fogyasztja, csakhogy fényt és meletet sugározhasson szerteszt!

A fehér zuzmára, fagy és metsző viharok hónapjában van a te szelid ünneped

Glóriád így csillog legkedvesebben, miként a mécs enyhe világja is, a hófúvásokban vergődő vándornak legbiztatóbb.

Mi lett volna a világból, ha nem jön a szeretet vallása és hitének védő szárnyait rá nem takarja az elgyötört emberiségro?

Róma igáját hordta már három világész. De mig capitoliumában márványba vésvé ragyogott a jog, a valóságban, maroknyi patricius mellett, rab-szolgák százezrei, akik jajgatva hordták a szeges korbáctól kicsorduló embervér szennyos bitorát!

Az Olympuson nem fért már el az istenek raja és odalent mégis elhervadt az erkölcs liliuma, a lélek kérkedve viselte homlokán a bűnök koszoruját.

A győzhetlen légiók letapostak mindeneiket; elvérzett már Jüda szabadsága is! Titkon szaladt fel a sóhaj a keblekből: vajjon lesz-e kard, mely a leigázottak honát visszavivja?

És ime megazületett a Magváltó és a győzhetetlen birodalmat megdöntötte a békeesség olajágával, eszméinek ellenállhatatlan hatalmával.

Bölcsője nem ringott királyi csaruokban, hanem miként a szegények millióit mindenba, őt is istálló jászolyának, szalma-páráján takargatták.

De jöttét égi fény jelezte.

Igy jár ma is az Eszme, rongyokkal fedetten, de homlokán csillog ragyog és láthatatlan angyalok szőruak utjára láthatatlan virágot!

Közel két évezred temetkezett azóta már a multnak sirkertjébe!

De az Ő tanításai, példabeszédjei, hasonlatai, vízbe hullt rózsaként, örökűdén ringanak ma is az idők árjain.

Birodalmak keletkeznek és multnak el, csillagok futnak le az égről, nemzetek jönnek és térnek fejfa alá, de el nem mulón hangzik az ő oktatása: szeresd felebarátodat, mint önmagadat!

Karácsonyestnek üdvössége alkonyán szállj közénk szeretetnek Istene!

Igát hordunk mi is már évszázadok óta és légiók taposnak rajtunk! Márványba van vésvé jogunk és mégis milliók sóhajtoznak jog után! Itt is kellene, hogy megáldván a kosarakat, jóllakjanak az éhezők.

Szállj le hozzánk, a gyulölködés nemzetéhez.

Kiken annyiszor keresztül vágatott már a balsors szekere, kik itt állunk a forgatagban testvér és atyafi nélkül, koldusul, árván elhagyatva — újra egymásra fenjük mérgebe mártott kardjainkat.

Ő tartd vissza karunkat!

Tedd szent kezedet nemzeted szívére is, erre a sokat szenvedett szívre, melyben sarkcsillag a hazaszeretet, hogy ennek fényénél találja meg a helyes ösvényt.

Dr Bartók György halála.

(Szül. 1845. Megh. 1907)

Az erdélyi református egyházkerületnek gyásza van. Püspöke dr Bartók György f. hó 20-án hirtelen meghalt.

Senki sem volt elkészülve dr Bartók ilyen gyorsan bekövetkező halálára, mert bár a betegség nyomai látezottak rajta, mindannak dacára, még az

utolsó napokban is fenn volt és hivatalos dolgait végezte. A nov. hóban megtartott kerületi közgyűlére pedig rendkívül nagy és a legapróbb részletekre kiterjedő jelentést tett, s azóta is állandóan dolgozott, mig pénteken szélhűdés következtében hirtelen meghalt. Dr Bartók Györgyöt, mint szászvárosi második papot 1898. jun. 2-án választották meg kerületi körjegyzőnek, 1899-ben pedig, a Szász Domokos halála után, április hó 18-án, Szász Görövel szemben, püspöknek választotta meg a kerületi közgyűlés.

Dr Bartók püspök nehéz viszonyok között lépett a püspöki székebe. Át kellett venni a Szász Domokos nagy alkotásait és gondoskodni kellett azoknak fentartásáról s e mellett az új egyházpolitikai helyzet által teremtett nehézségekkel is meg kellett küzdeni. Főgondját képezte tehát, hogy a kerület intézményeit fentartassa és a hitéletet fokozza. Éa Bartók püspök derekasan meg is felelt a hozzáfűzött várakozásoknak. Rövid püspöksége alatt a kerület intézményei tovább fejlődtek, pénzügyei rendeződtek s a hitélet fellendült.

Dr Bartók György rendkívül nagy tudású ember volt és élete utolsó perczéig művelte a tudományos theologiai irodalmat. Csak az utóbbi időben is két vastag könyvet írt. Bölcsészettudori oklevelét a tübingi egyetemen szerette. Kiváló gondot fordított a papképzésre; az erkölcsi élet tisztaságára s általában mint a életet követelt a papoktól. Az utóbbi években az egyházi törvénykezés foglalta el minden idejét s övé az oroszlan rész, hogy az erdélyi egyház kerület mostani egyházszervezete életbe lépett. Igen sokat várt az új egyházszervezettől, de fájdalom, gyümölcseit nem élvezhette.

Halála tagadhatatlanul nagy veszteség, nemcsak szép családjára, hanem a kerületre és nemzeti életünkre is, melynek nem egy bástyát emelt ő is a veszélyeztetett helyeken. Temetése ma történik meg Kolozsváron.

Járvány-világ.

Jólét akár egyes emberre, akár egy egész nemzetre nézve nem képzelhető el testi egészség nélkül. Ebből kitetszik, hogy a polgárok millióit intő kormányzati politikának a legelső sorban álló feladat kötelessége: a gondoskodás a közegészség összes föltételeinek megszerzése, biztosítása felől.

Az idei abnorbis időjárás, a hosszú és rendkívül száraz ősz valóságos geológiai átalakulást idézett elő Magyarországon közegészségi állapotában.

A talajviznek rendkívül való alácsülyedése valamely titokzatos természeti folyamat révén rettentően bőseges forrását nyitotta meg országgszerte a pusztító járványoknak, ragályos kórságoknak.

Minden oldalról jelentik s maga a város egészségügyi szolgálatla sem zárkozhatik el annak a szomorú igazságnak a beismerése elől, hogy, legkivált a jövő reménysege, a tanuló fiatalság kebelében rég nem ismert, látott mértékben, veszedelmességgel mutatkoznak tömeges, nem lokalizálható tifusz-, diftéria- és vörhenybetegülések.

Országszerte koporsók százai vándorolnak ki a temetőbe, bánatos tanujakép hogy a közkormányzatnak nincs tehetségében a megfelelő, hatékony védekezés az emberpusztító járványor betegségekkel szemben.

A legkezdetén kezdve immár évtizedek óta folyik, hol follobbanó, hol lelankadó buzgósággal az elkecsereedett, meddő harc a gyermekhalandóság ellen. Ijesztő s a nemzet jövődjét illetőn egyenest kétségbeesztő az az arányszám, melyet a népesedési mozgalmak teherlapján a 3, sőt 7 évca korukig elhalt gyermekek szolgálatnak. Haszontalan minden hivatalos erőlködés, hatósági szigor, érzékeny birsápolása a szülői mulasztásnak. A székel, aki kevesebbet törődik a maga csecsemőjével, mint egy süldő malaczával, esetről-esetre számot vet magával s kisüti, hogy az 1—2 forint pénzbüntetés mégis csak olcsóbb, mint ha orvost járat beteg gyermekéhez s patikaszeret vásárol neki.

Javulás ezen a téren egyedül és kizárólag a közigazgatás egészségügyi ágának államosítása s ezzel együtt az ingyenes gyógykezelés széles körű kiterjesztése révén remélhető — idővel.

A közös erővel, a társadalom buzgó akaratával, az állam mindenható kényszerével elérhető, vagy legalább megközelíthető cél egyelőre a közveszedelmek, járványok, ragályok megelőzésére, pusztításának korlátozására, enyhítésére szorítkozik.

Az egészséges ivóvíz, a szennyes eltávolítására szolgáló csatornázás törvény utján volna kötelezővé

teendő minden, mondjuk, 5000 lakossal bíró községre nézve.

Természetes, nem volna szabad megállapodni magának a kötelezettségnek imperatív megállapításánál, hanem egyben gondoskodni kellene arról is, hogy az eszközöket, vagy azoknak jelentős részét ugyan-csak az állam bocsássa az ily terhek viselése alatt egyébként leroskadó, kisebb, szegényebb kommunálisok rendelkezésére, segítségére.

Hogy tenni kell valamit, az kétségtelen, mivel a járványos betegségek nem hogy szűnőben volnának, de szaporodnak. Eddig beértük a tifusszal (ebből most is 24 van a városban), most már a kanyaró ütötte fel fejét, még pedig ilyen arányban — egyszerre 13, — hogy a k. elemi iskolát be is zárták. Mindezekhez járul ha kisebb számban is, a vörheny, a szamárburut.

Szóval, benne vagyunk a járványok tömkelegében. A hatóságot a mulasztás vádjára nem illetheti, mivel a járvány országos jellegű, azonban mégis szükséges, hogy a köztisztaság tekintetében itt benn a városban a legszigorubb intézkedések fogantassanak. Erre elengedhetetlen szükség van. Nem szabad pld. titrai az olyan állapotokat, hogy más hamarjában ne említsük, mint a Tó-utcában is van, hol az árkot egyszerűen eldugták, s így az összes szennyvizet meggyűlvén, a ragály fészkeül szolgál.

Még nem állott be annyira a fagy, hogy ezeken segíteni ne lehetne, valamint a ciosettek kihordását is szigorúan ellenőriztetni szükséges, s mivel egyes udvarokból a döglétes levegő csak úgy ömlik az utcára.

Amit tehetünk a ragály továbbterjedésének megállítására, az jelenleg egyedül csak a köztisztaság. Hanem aztán ezt alaposan is végre kell hajtani.

Nőgyűlési közgyűlés. A székelyudvarhelyi Jótékony Nőgyűlés január 15-én szerdán, d. u. 2 órakor, a vármegye háza kistermében rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Számadások ellátása. 4. Lehelő választások és indítványok tárgyalása.

Az iskolaszék a közönséghez. A városi Iskolaszék a következő felhívást intézi a város közönségéhez: A székelyudvarhelyi községi iskolaszék a város kulturájának emelése, a szegényeknek állandó segélyezése érdekében egy Népművelési Egyesület megalakítására fáradozik. E nagy fontosságú intézmény legfőbb célja: a városi tanköteles gyermekeknek kellő időben való beiskoláztatása, a szegény tanulóknak taneszközökkel és egész éven át rubaségéllyel, egy napközi otthon létesítésével pedig az iskolától távol lakó gyermekeknek a tanítási órákon kívüli időben felügyelet mellett menedéssel, az arra részorult szegényeknek meleg déli ebéddel való ellátása, az iskolával kapcsolatosan létesítendő kézimunka termekben kézügyesítő oktatásban való részesítése s így előkészítése az ifjúságnak az ipari és gazdasági pályákra. Az iskolából kikerült ifjúságnak szabad lyceumi oktatása, a társadalmi életre való nevelése. Iskolaszékünk e nemes törekvésének megvalósítására városunk egész közönségének, testületei és egyesületeinek támogatását kérjük. Tagja lehet a „Székelyudvarhelyi Népművelési Egyesület” nek minden férfi és nő, testület és egyesület. Az alapító tagdíj legkevesebb 50 kor., a hat évre kötelező rendes tagságdíj évi 2 kor., a pártoló tagdíj pedig évi 1 kor. Gyermekünk minden irányú művelését és nevelését magában foglaló intézmény lesz ezen egyesület, melynek szervezését hírüladó, ezen előleges értesítéssel kérjük fel városunk közönségét, testületeinek intézőségét a tagok sorába való belépésre. A taggyűléseket a közeli napokban fogjuk megkezdni s ennek befejezésével az alakuló ülést megtartani. Egyesüljünk szegény gyermekeinknek nevelése, segélyezése érdekében! Dr. Solymossy Lajos, kir. főreálisk. igazgató, iskolaszéki elnök. Győrkes Mihály, el. isk. igazgató, iskolaszéki jegyző.

Köszönetnyilvánítás. A következő sorok közlésére kértünk föl: A megyei Múzeum részére következő újabb adományok érkeztek: Szöllösi Sámuel úrtól részben régi római, részben újabbkori európai államok különönmű ezüstpénzeiből 21 darab, Ferenczy Gyula nyug. árvászéki elnök úrtól 1 darab milleniumi érem, Beteg Pál úrtól 1 drb. síp és 1 darab belépő. Nevezett adományozóknak az egyesület nevében, ezen uton is köszönetet mondok. Molnár Károly muz. ig.

Szent Antal-estély. A Szent Antal-estélyek rendező-bizottsága folyó hó 8-án tartotta ezen évad megnyitó estélyét. A műsort Szabó Antal által előadott ének vezette be. Azután gróf Mikos János védnök megnyitó beszéde következett. A gróf fenkolt szavakban ismertette szép hivatását és működését a társaságnak, majd Noss Ilonka szavolta sok közvetlenséggel és bájjal a „Vár és kunyhó” című melódrámát, melyet Fröhlich Ottóné precíz zongorajátéka egészített ki. Orbán János keresztúri plobános szabad előadásával érdemelte ki a közönség zajos tet-szésnyilvánítását. Ezt Fröhlich Ottóné gyönyörű zongorajátéka követte, ki egy magyar ábrándot játszott teljes tökéletességgel. Bálint József szép gondos szaválata után Szabó Antal szépen előadott „Oh áldott szűz Anyánk” éneke zárta be a sikerült estélyt. A második estély folyó hó 27-én karácsony 3-ik ünnepén lesz a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában a következő műsorral: 1. Ének Szent Antalhoz, előadja Szabó Antal. 2. Melódráma, „szent Cecilia saruja” szavalja Balássy Juliska, zongorán kíséri Gergely Ilonka, harmoniumon Szabó Antal, hegedűn Décsy Lajos káplán. 3. Szabad előadást tart Dr. Pál Árpád. 4. Ének ifj. Szemerjai Károlyné, zongorán kíséri Baku Katalin. 5. Szabad előadást tart Szabó János főgimnáziumi hittanár. 6. Hegedűn játszik Décsy Lajos káplán. 7. Az árva, irta és szávalja Fábrián Károly. Az estély 7 órakor kezdődik.

Iskola látogatás. Vig Albert kir. tanácsos, orsz. iparoktatási főigazgató f. hó 17-én, 18-án a helybeli m. kir. áll. kö- és agyagipari szakiskolát hivatalosan látogatta meg és ez alkalommal az intézet működését, valamint ügymenetét vizsgálta meg s mindent a legnagyobb rendben talált.

Zeneiskola. Nem épen Székelyudvarhelyen, de hozzá elég közel Marosvásárhelyen január első napjaiban megnyílik a zeneiskola igazgatója Metz Albert, a m. kir. Opera zenekarának tagja, hegedűművész és zeneszerző; zongora tanára Heusselmann Gyuláné Erkel Sarolta, énektanára Gömöri Viktorné Malckey Mariska lesznek. Mikor adhatjuk hírül, hogy a Székelytársaságunk által kezdeményezett kulturház és zeneiskola nálunk is a megnyitás előtt áll?

Az ipari munkások szabad lyceumán „A magyar ipar múltja és jelenlegi helyzete” című tételről tartott mult vasárnap délután, mintegy 106 hallgató jelenlétében, sok tanulságot tartalmazó előadást Soó Domokos városi tanácsos. A kézműipar egykori erős voltát ismertette, kifajti azon okokat, melyek annak folytonos gyengülését előidézték s a tökély egy kézbe jutásával a gyáripar kifejlődését, illetve legtöbb esetben beverő és takarékpénztári tökélybe való átváltozását vonták magok után. A kézműipar megmentésére és erősítésére, mint legfőbb tüzeyzöt, az ipartestületet ismerteti rövid vonásokkal, annak megalakítását s az iparosok erősítésére az ipari szövetkezetek szervezését ajánlja nagy lelkesedéssel. A jelen voltak nagy élvezettel hallgatták az iparügyeket kezelő tanácsosunk kiválóan szép fejtegetéseit, de még nagyobb lelkesedéssel szemlélők és segítő munkájában, ha a hangoztatott szép dolgok megvalósítására, mint erre lehetetésebb, zászlót bontana. Az előadás után Falter Albert ifjú iparos szavalla Petőfi Sándornak „A rab” cz. költeményét igen ügyesen, elismerésül a bizottságtól Petőfi összes költeményeinek szép díszkiadását kapta. Előadónak köszönetet a bizottság és hallgatóság nevében Solymossy Endre mondott. A Hymuszal kezdődött előadás a Szózat eléneklésével végződött. A következő előadást január hó 4-én Harmath Jenő kir. törvényszéki bíró fogja tartani a Polgári kör nagytérképében.

Az elemi iskolák bezárása. Miután a vármegye igen sok községében régebb idő óta járványos betegségek uralkodnak, előre látható volt, hogy a járvány a városba is be lesz hurcolva, a mi meg is történt, mivel a kanyaró ragályos gyermek betegség Székelyudvarhelyen már járványszerűleg lépett fel, minek folytán az elemi iskolák e hó 19-én 1908 január hó 8-ig be lettek zárva.

A tea-estély elszámlálásának részletezése. Előleges gyűjtésből befolyt 502 60 K. Belépti díjakból és felülfizetésekkel 307 K. Ételek és italok elárúsításából: Tamás Mária 26 K, Ferenczi Irén, Gálffy Erzi és Gyertyánosi Iluska 60.10 K, Nosz Ilonka 23 84 K, Mezei Nelli 30.10 K, Szobotka Kata 53 K. Borsátorból: Félegyházi Antalné, Gönczi Lajosné, Dr. Kovács Gézáné 96 16 K, Gyarmathy Sándorné és Kassay Endréné 9.60 K. Összesen 298.80 K. — Tombolából: Dr. Borosnyai Pálné 38.40 K, Kovácsy Jenőné 63.04 K. Összesen 101.94 K. — Virág elárúsításból: Nosz Ilonka, a Vajda Lajosné

által adott virágokból 13.60 K, Domény Irénke 41.10 K. Összesen 54.70 K. — Világpostából: Voith Mariska 19 50 K. — Levelezőlap és confettiből: Koncz Mariska 15.40. — Kucsaberegségből: Lányi Ibolyka 73 30 K. — Szivarokból: Szabó Istvánné és Homolay Lajosné 35 60 K. — Czukrázdából: Dollay Róbertné, Szabó Andrásné és Dr. Vass Lajosné 49.48 K. — Thea-sátorból utólagosan: Nosz Gusztávné és Szentpáli Zsigmondné 16.80 K. — Pezsgő sátorból: Domény Ferenczné, Horváth Tercsi és Domény Mariska 209 50 K. — Morzsa vacsorából (vasárnap este) 33 70 K. — Megmaradt ételek és italok elárúsításából 26.74 K. Összesen 1745.06 K.

Dr. Bartók György temetése. Dr. Bartók György erdélyi ref. püspök temetésére városunkból: Vajda Ferenc esperes, ki az egyházmegyét, és Gönczi Lajos, Kovács Dániel tanárok utaztak el, kik a ref. kollegiumot képviselik.

A posta vasárnapja. A helybeli m. kir. postahivatal, tekintettel a karácsonyi ünnepekkel járó nagy forgalomra, a mai vasárnap munkaszünetet felfüggesztette s így a postahivatal, mint bármely kétköznapon, egész napon át a közönség rendelkezésére áll.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város péntek délután Gotthárd János polgármester elnöklése mellett rendkívüli közgyűlést tartott. Napirend előtt Dr. Mezei Odú meg sürgette a Tanoda-utca hidját és a kettős kút rendezését. Hlatky Miklós az apaállatok után kirótt összegeket kifogásolta. A polgármester megnyugtató válasza után áttértek a kijavítás végett újra előterjesztett 1908. évi költségvetés tárgyalására. Ugyanis a már elfogadott költségvetésből a vármihatali személyzet fizetése — 4080 kor. — tévedésből kimaradt s ezt, valamint az utóbb segélyezésekre és óvónok fiz. emelésére megszavazott 3163 K 82 fillért kellett pótlólag beállítani a költségvetésbe. A képviselőtestület, nem tehetvén mást, a költségvetést ilyen értelemben módosította. Az összeírt közmunkakötelesek lajstromát elfogadták. A tüzoltó-egylet 1908. évi költségvetését 3800 koronával jóváhagyták, olyformán, hogy az egyletnek fogadtatásra még ezenfelül 1500 kora megállapítottak, de egyben utasították a tanácsot, hogy 2—3 fogat tartására tegyen részletes javaslatot, hogy azt a jövő év folyamán be lehessen állítani. A főreáliskola előtti városi teleket 800 korona árban határozták felajánlani a miniszternek. Az iskolaszék azon kérésének, miszerint új tanító állás rendszeresítéséek s a parallel osztályok beállításának, tekintettel, hogy az iskola ügye államosítás előtt van, nem tett eleget. Szombathalván levő Gyarmathy József ház megvételét 1200 kor. elhatározták. A városi adóhivatalhoz 1 díjnoki állást rendszeresítettek. A virilisták névjegyzékét jóváhagyták. A falragasz hirdetési szabályrendeletet szintén elfogadták.

Fillérestélyek karácsonya. A Polgári Önképző- és Segélyző-egylet f. hó 26-án (azaz karácsony másodnapján) a Koronay-féle vendéglő termében tartja meg fillérestélyének karácsonyát. Az estély műsora a következő: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Szavall Bago Mariska. 3. Zene. 4. Magánének, czimbalom kísérettel, előadják Gyertyánosi Iluska és Etuska. 5. Falun, párjelenet előadják: Flórián Margit és Vladár Rózsi. 6. Melódráma, szavalja Bálint József. 7. Hegedű-játék Barcsy Béla által, zongorán kíséri Baku Katalin. 8. Monologot ad elő Lázár Gabriella. — Táncz éjfélt után 2 óráig. — Az estélyen 200 drb nyereménytárgyat sorsolnak ki; a főnyeremény egy gazdagon feldíszített karácsonyfa lesz. Világposta, confetti és szerpentin csata. Rendezők: Fischer Ferencz r. b. elnök, Ifj. Szemerjai K. r. b. alnök, Tamás Veronka, Tamás Ilonka, Hermann Endre, Valentik Jenő. Belépti díjak: nőknek 60 fill., férfiaknak 1 korona. Kezdeté este pont 8 órakor.

Véget ért a osipke tanfolyam. A polgári leányiskola igazgatója és a kézimunka tanítója szept. hóban kezdődőleg vert és csetneki csipke tanfolyamot nyitottak az önkéntes jelentkezőknek. Felhívásuk igen szép eredménnyel járt, amennyiben mintegy 120-an jelentkeztek asszonyok és leányok vegyesen e kedves kézimunkák elsajátítására. Fáradságtalan buzgalommal tartott a tanítás decz. 21-ig s a lelkes vezetőket ugy végtelen fáradsággal járó szives buzgalomukért, mint a nemes célért, mely őket munkájokban vezette, a legmelegebb elismerés illeti meg. A régi jó időkben a nő tevékenysége a házias foglalkozások körebe szorított s a lányának nevelésében e cél adta meg az irányt. Ma már kifélt irányuló olvek vezetnek a nevelésben, a nők is min-

den téren küzdeni kell a kenyérért s míg a túlekedésben a nőiresség zománca lekopik, azalatt a házi tűzhely kialvó féltében van. Pedig egy nemzetnél sincs a szent családi tűzhelynek oly mély jelentésű alapja, mint a magyar nemzetnél. A modernizmus a fonyogató hatását látja sok távolba néző szem, de érzi a haladás irányát is, hogy a nőnek a mai világban tudását, képességét értékesíteni kell. A régi hagyományos iránynak s az előző haladás irányának nemcsak lélekre valló egyeztetése a női szociálizmus megoldása felé vezető eme kellemes út, melyet a csipkék tanításai óhajtanak megmutatni a lelkes vezetőknél. E téren izélet, képesség, tudás mind a nő értékesítheti, nem kell családjá köréből oltávoznia. S míg a munkák által a legnemesebb szórakozásban részesül, addig pár fillér kiadása ellouében tisztosággal írt kap beküldött munkájáért. Annak a végtelen előzékenységek, szives fáradságnak a vezetői részéről, mely a tanfolyamot oly magas nivóra emelte, legméltóbb viszonzása lenne, ha nőiük megértve a nemes irányt, a sok világfelforgató „izmus“ helyett a komoly munkára fordítanék képességeiket. Itt és a közönség szives fáradságukért, de főleg a nemes czélért a lelkes vezetőknél. (Egy asszony.)

Középiskolai tanárok országos kongresszusa. A bírák fizetésrendezéséről a középiskolai tanárok magukra nézve mellőzések találták, mert nem látták igazságot abban, hogy épou olyanfokú képesítéssel és épou olyan felelősségteljes pozícióban kevesebb fizetéssel bírjanak és rendezetlenebb fizetési viszonyok között legyenek, mint a bírák. Ezért elhatározták, hogy kongresszusra gyűlnek össze, amelyen megvitájták majd azokat a teendőket, melyek kapcsán a visszas helyzetet a kormány megfogja szüntetni. A mozgalom vezetését az Országos Középiskolai Tanáregyesület vette a kezébe, mely már a határozati javaslatot ki is dolgozta és a kongresszus idejét f. évi december hó 28 és 29 napjaira tűzte ki. Az ország összes középiskolai képviselőitől fogják magukat ezen kongresszuson, ugy a mi városunk középiskolái is. Értesülésünk szerint az áll. főreáliskolát *Hlatki Miklós, Scharvas Arnold, Winker Ernő*, a róm. kath. főgimnáziumot *Burger Arthur*, az ev. ref. kollegiumot pedig *Solyomssy Endre* és *Szabó András* tanárok fogják képviselni.

Halálozások. Özv. *Sombory* Jánosné szül. *Peteley* Anna életének 62-ik, özvegyiségének 15-ik évében hosszas szauvedés után f. hó 16-án elhunyt. A megboldogultban Özv. *Gál* Jánosné szül. *Sombory Irma* és *Sterba* Ödönné szül. *Sombory Iona* édesanyjukat gyászolják.

Özv. *Bencez* Jánosné szül. *Benedek* Rozália életének 85-ik évében nehéz fájdalom után f. hó 17-én este 9 órakor jobblétre szenderült. Halálát *Benedek Károly* és családja, *Benedek Gyula* és családja, *Benedek Póli*, mint nevelt gyermekei siratják.

A villamos telep építése befejezéshez közeledik. A vezetékhalozat keszen áll, az utcai falikarokat most rakják fel és csupán a gép felállítása és a főkapcsolótábla felszerelése van hátra. Az egyik hajtógép, a pécsi kiállításról e napokban érkezik meg, a hol nagy aranyérmét nyert, a másik gép a czég budapesti gyárában most van összeszerelés alatt, a mit a nagy acéltengelynek, a resiczai vasmű részéről való késedelmes szállítása késleltetett. Azonban ez a gép is elkészül ez év végéig, ugy, hogy — ha csak valami vis-major közbe nem jön — január hóra várhatjuk a telep üzembehelyezését. A villamos-telep építészeti és azert azon kérelemmel fordul a város közönségéhez, hogy mindazok, akik lakasukat, üzletüket, vagy műhelyüket elektromosan óhajtják berendezni — ilyenek pedig, tekintettel az elektromos világítás olcsóságára, bizonyára sokan lesznek — azt még a telep üzembehelyezete előtt foganatosíttassák, egyrészt azért, mivel a telep üzembehelyezése után, a személyzet nagy része a telepen lesz elfoglaltva és a nagyobb számban beérkező megrendelések effektuálását nem fogja győzni; másrészt azért, mivel városunk minden polgárának érdeke, hogy tőle telhetőleg hozzájáruljon ahhoz, hogy a villamos-telep kezdettől fogva a gazdaságos üzemhez kívánatos mennyiségű lámpával rendelkezék, mivel a telep jövődelmének fele a város és közönségre fordítatik. Ezeken kívül azért is ajánlatos a telep üzembehelyezete előtt jelentkezni, mivel a csatlakozás költségeit a város viseli, azontul pedig az egyes rendelőknek kell viselniük. (—)

Adomány a tanszermuzeumnak. Folké tettünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyi vármegyei tanítóegylet népiiskolai tanszermuzeuma részére a *Strobelz-estvérek* budapesti vegyészeti és festékgyára kőli tőmeg és vágott fehér krétából, természetes és kemény, valamint puha és vágott vörös krétából, vágott és puha kék krétából és 10 drb különböző színű jelzőirónokból álló kréta mintagyűjteményt, — a *tordai cellulosegyár-részvénytársaság* a gyárában előállított cellulosonak minden minőségét magában foglaló egy mintasorozatot (12 drb), — a *szolnoki cellulosegyár-részvénytársaság* ugyancsak a saját gyártású celluloseból egy mintasorozatot (5 drb), — az *első magyar papíripar részvénytársaság* Buda-

pestről az általa gyártott papírnemokból egy teljes kollekciót és a *szolnoki cellulosegyár* a cellulosegyártási folyamatot szemléletileg feltűntető gyűjteményt a forgalomba kerülő csomagolási mintákkal együtt adományozott. Fogadják az adakozók ezen adományokért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. *Charapka* Rezső osztályelnök.

Kivonat a m. hiv. lapból. Sörtésvész megszűnt Erkeiden. — Sertésorbáncz föllépett szorványosan Agyagfalván. — Veszettség föllépett szorványosan Nagyalambfalva község ebállományában. — Magyarfeleken f. hó 21-én felfogatott egy két éves fekete szőrű csikó. — Oklánd közötti törvényhatósági utvonalon 1 drb 209 czm. hosszú középvastagságú vasláncz találtatott, tulajdonosa az oklándi főszolgabírói hivatalban átvetheti.

Az Ujság olvasóterme. Nő, erősödik, gyarapodik, egyre szépül a mi felséges fővárosunk. A mi állításba öltöztetett vágyakozás volt régebben, ma már valóra vált álam: Budapest világváros. Egy kis világvárosias szinnel az Ujság is tarkítja a főváros olevon képet. Teremtett egy közhasznú intézményt a fővárosi és vidéki közönségnek és szaporította egy látványossággal a látóvalók tömegét. Az Ujság olvasóterme az, a miről szelünk. A napokban nyílt meg a New-York-palotában, tehát a főváros egy legforgalmasabb helyén. Az egész nem egyéb, mint egy pazar pompájú terem, a mely reggeltől estig egész nap át a közönség rendelkezésére áll. Meleg kandalló mellett, keleti kényelemben sok kellemos, érlekes és hasznos dolgot talál itt együtt a járó-kelő közönség, a mely a terembe lépve az Ujság veudégévé lesz. Szulapokért, színházi jegyekért se kell a városba futni az Ujság látogatójának. Mognakja az olvasóteremben. És ugyanott elintézheti a legtöbb ügyes-bajos dolgot. Hiszen azt nem kell már senkiok mondani, hogy mi jelentése van manapság az apróhirdetéseknél. Vásárolni és eladni, lakást keresni, csületet fogadni, bérletet, állást, foglalkozást keresni a legbiztosabb mód egy erősen eltorjodt hírlap apróhirdetése. Az olvasóteremben az uznap megjelent, sőt a másnapra feladott apróhirdetéseket nagybotus írásban olvasgatja a látogató. S bizony megeshetik, hogy akárhány effle ügy már el is intéződik, mire a hirdetés napvilágot lát. Talán fölösleges is mondani, hogy tisztviselők is lesznek kéznél, a kik minden szükséges felvilágosítást megadnak, apró hirdetéseket felvessznek, utbaigazítással szolgálnak és a leveleket vagy egyéb válaszokat kézbesítik. S mindez történik olyan milieuban, ahol gyönyörűség lesz tartozkodni. Fejedelmi pompájú butorok, tisztaság és kényelem az, a mire legfőbb gondot fordított az Ujság. S a művészeti izlés. A falakon legjobb festőink eredeti képei, mellettök hatalmas gobelinek (a zborói kastély Rákoczi-gobelinjei közül.)

Almanach 1908-ra. Minden esztendőben, december felé, az emberék kíváncsian keresik a napilapokban, hogy mikor jelenik meg a első hír: immár itt van a jövő esztendő irodalmi Almanachja. Mint a bálókba kíváncsok ugy kiasszonyok az első bál hirdetését, mint a téli sport fanatikus hívei a fagy első jeleit, ugy várja a könyvvasó publikum a tudósítást arról, hogy *Mikszáth* Kálmán irodalmi csokrába: az Almanachba czuttal kik tartoznak. És ezen nincs semmi csodálni való. Ez az irodalmi caokor, mindjárt az elején, a legszebb virágokból volt összekötve. Ma tizenegyedik éve, hogy *Singer* és *Wolfner* a Mikszáth féle Almanach zereit utnak indítja. Ebben a tizenegyedik évfolyamban is az Almanach csupa olyat hoz, hogy joggal lehet a mai magyar-elbeszélő-irodalom évkönyvének, reprezentálójának tartani. Az Almanachba Mikszáth Kálmán mellett irtak: *Ambrus Zoltán, Herczeg Ferencz, Zöldi Marton, Farkas Pál, Bárony István, Lovik Károly, Pekár Gyula, Szini Gyula, Lux Torka, Kudly Gyula, Sas Ede, Lőrinczy György, Lengyel Laura, Malonyay Dező.* Az Almanach *Singer* és *Wolfner* (Budapest, VI., *Andrássy-ut* 10.) kiadásában jelent meg. Ára 2 K.

KÖZGAZDASÁG.

Uj tejszövetkezetek. A már meglévő tejszövetkezetek kedvező eredményei után biztató fejlődésnek indult a székely kirendeltség o téren kifejtett akciója. Udvarhelymegyében Bözdüjfalu létesült legutóbb ilyen szövetkezet, melynek elnöke *Lőrinczi Dénes* unitárius lelkész. Hasonló alakulás van készülőben *Raván, Kissolymoson* és *Bordoson*.

Szerkesztői üzenetek.

Nagy Lajos urnak Vajdahunyad. Noha az szokatlan is, mégis készséggel jelentük ki, hogy a kérdése közlemények az ön személyével szemfőle vonatkozásában nem állanak. Azokban kizárólag egyesek azon harczmodorát kívántuk perhorreszkálni, melylyel e vármegye létkéjének felzavarását czélolták, a mi, hogy nem sikerült, azt bizonyára az egész vármegye közönségének tulajomó része szivesen látja.

K. M. H. Nem közölhetők.
M. H. Valamennyiok sorát ejtjük.

T. H. Az asszonyoknál pedig az a baj, hogy a képzeltetésük rendkívül élénk, a féktartó akarnt pedig — a férfiakhoz mérve — általában véve sokkal gyöngébb. Ezt rövideu „asszonyi kíváncsiságnak“ is szokás nevezni, amiről tudva van, hogy igen sok bajnak a kuforrasa. Az erősebb jellemű asszonyok, akik képzelőtehetségüket jobban féken bírják tar-

tani, mindenesetre megbízhatóbbak a még inkább ilyenek azok, akik ezt meg is szokták és szinte második természetük.

Ellemben igen gyöngye és esendő teremtes az olyan asszony, aki kíváncságit, bárha gondolatban is, szabadon legelteti s erre vagy arra a férfira tekintvén, igen élénken el tudja képzelni, hogy milyen jó volna, ha az őt — mint ön mondja — pl megcsókolná. Ettől azután a tettig már csakugyan nem nagy út van, habár talán önének matematikailag nincs is egészen igazsága, ha azt mondja, hogy a gondolatban bűtlen asszony már 0.9 részben el is bukott. Mindazáltal 0.6 részben hajlandók vagyunk önnel kiegyezni, hozzá tevéen, hogy a többi 0.4 rész pótlása már nem az ő dolga, hanem a — másié.

Hogy az asszonyoktól korrektebb gondolkozásmódot és tartózkodóbb kedélyt kívánunk, ez épen onnan van, mivel akarunk kevésbé ir képzelt tehetőségük és kíváncsiságuk fölött, mint amint őr a férfiak akarnt. És innen van az is, hogy a nem egészen korrektt viselő nő azonnal a legnagyobb gyanu alá kerül. És innen van végül, hogy a női szeszesség és szemérme esség olyan méltán megérdemelt tisztelben részesül.

Egyébiránt a „gondolat“ és „tett“ ezen problémájával Jézus is szől a begyi beszédében, s a rossz kíváncságot már kész tettnék veszi. (Máté 5. 28.)

... Én pedig mondom nektek, hogy mindaz, aki asszonyra néz, őt megkivánván, már paráználkodott vele szívében. Ez a beszéd t. i férfiakhoz szől; titok, hogy mit mondt volna, ha asszonyokhoz szől vala, akik iránt különben Jézus sokkal kiméletesebb, mint a modern becélyírók.

TÁVIRATOK.

Budapest, december 20.
(Érk. d. u. 3 ó.)

A delegátusok a királynál.

Bécs: A király ma délelőtt 11 órakor fogadta a magyar delegációt, melynek elnöke *Bara Lás Béla* beszédet intézett királyhoz, kifejezve delegáció hódolatát, ragaszkodását a király személye iránt, hálás elismerését, hogy uralkodásának sikerült a békét fenntartani, majd örömet a király felgyógyulása felett. Végül kijelentette magyar delegáció kész az ország auyagi erejéhez képest véderő fejlesztéséről gondoskodni.

A király válaszában megköszönte az üdvözlést, élénk elégtétellel hansulyozta, hogy delegáció utolsó ülésézése óta monarchia külügyi viszonyai minden irányban örvendetesek maradtak és hogy továbbra is oda fog hatni, hogy a béke fenállását és egyszersmind monarchia népei jólétének zavartalan fejlődését biztosítsa. Majd kijelentette, hogy a hadügyi kormányzat folyó szükségletei emelésénél az elkerülhetetlenül szükséges mértékre szoritkozta, ép ugy a rendkívüli katonai hitelekre vonatkozó szükséglet is jelentékenyen le van szállítva. Meggyőződése, hogy a benyújtott előterjesztések megbírálásánál a delegátusok szokott hazafias belátást és áldozatkészséget fognak tanusítani.

A delegátusok örömmel látták, hogy a király kitűnő színben van, nyoma sincs a betegségének.

Kiadja: *Becsek D Fia* könyvnyomdája.

661—1907. vb. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezenel kozbírré teszi, hogy budapesti IV. ker. kir. járásbíróság 1907. évi 926/5. számu végzése következtében *Dr. Taub Armin* ügyvéd által képviselt *Baum József* javára *Novák István* ellen 70 kor. s jár erejéig 1907. évi aug hó 24-én foganatosított végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1307 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok és rőfosáruk nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésen a székelyudvarhelyi kir. járásbíróság 1907. évi V. 373/2 számu végzése folytán 14 kor. 90 fill. követelt, s jár. erejéig, Székelyudvarhelyen Szombatfalva részén Szöllősi Samu bérháznál leendő megtartására 1907. december hó 30-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a vonni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériatott ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Ameonyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhely, 1907. évi december 10-én.

Nagy Lajos, bir. végrehajtó.

Sz. 7664—907. kig.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város tanácsa 48 öl fa beszállítására árlejtést hirdet, mely árlejtés a városi tanácsnál folyó évi december hó 24-én délelőtt 9 órakor tartatik meg.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1907. december 14-én.

Gotthárd János,
polgármester.

Sz. 7663—907. kg.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város tanácsa utczák, terak s közjárdák takarítására és a szemét fuvarozására árlejtést hirdet, mely árlejtés folyó évi december hó 24 én délelőtt 8 órakor tartatik meg.

Székelyudvarhely város tanácsa 1907. december 14 én

Gotthárd János,
polgármester.

Sz. 7889—907.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely városnál 1907. évi december hó 31ével 3 napszámonál állás megüresedik, mely állás egyenkint bavi 40 koronával díjaztatik.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szóval a városi tanácsnál 1907. évi december hó 28-ig jelentkezzenek.

Székelyudvarhely 1907. december 14-én.

Gotthárd János,
polgármester.

Sz. 1860—907.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi elöljáróság által közhírré tétetik, hogy Felsősófalva község tulajdonát képező korcsuhelyiség, mely áll 3 szoba és melléképületekből az 1908. év január 1-től kezdődő egymásutáni 3 évre az 1907. év december hó 27-én d. e. 8 órakor Felsősófalva község bázánál nyílt árverésen haszonbérbe fog adatni.

A község kizárólagos italméltási engedélye haszonbérre fog, mint kezelőre iratni. Árverési feltételek a községi bírónál megtekinthetők.

Felsősófalva, 1907. november 26-án.

Megbízásból:

Szász Dénes,
közjegyző.

Sz. 10489—1907. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ferencz László és társ, Balázs Károly és társai végrehajtás szennvedők elleni 900 kor. tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében I. Kápolnásfalvai 1049. sz. tjk. A† 1160/2 hrsz. ingatlanra 4 kor. kikiáltási árban. 2. A kápolnásfalvai 1206 sz. tjk. A† 3869/1 hrsz. ingatlanra 3 kor. kikiáltási árban. 3. A kápolnásfalvai 1417. sz. tjk. A† 1160/1 hrsz. 4 kor. (és pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 156. § értelmében társtulajdonos Tamás Károly jutalékára is) kikiáltási árban. 4. A kápolnásfalvai 1050 sz. tjk. A† 404/3 hrsz. ingatlanra 320 kor., a 4097. hrsz. belsőre pedig 10 kor. kikiáltási árban. 5. A kápolnásfalvai 841. sz. tjk. A) 1467 sorsz. alatti jutalék 2 kor., B) 1472 2 kor., B) 1473 sorsz. 2 kor., B) 1475 sorsz. 2 kor., B) 1476 sorsz. 2 kor., B) 1621 sorsz. 8 kor., B) 1622 sorsz. 8 kor., B) 1623 8 kor., B) 1624 sorsz. 8 kor., B) 1627 sorsz. 8 kor., B) 1628 sorsz. 8 kor., kikiáltási árban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennbont megjelölt ingatlanok az 1908. évi január hó 4-ik napján d. e. 9 órakor Kápolnásfalva községbázánál megalapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképez értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóságától.

Székelyudvarhely, 1907. október 22-én.

Mihály, kir. törvénzéki egyes bír.

Az Agrár takarékpénztár r.-társ Marosvásárhelyt

székelyudvarhelyi, székelykeresztúri és pusztaföldi fiókjaitól

elfogadják az időszakos takarékbetétet

5% Kamatozás mellett

A 10% tőkekamatadót az intézet sajátjából fizeti. A kamatokat a betét napjától a kivét napjáig számítja. — Székelyudvarhely, 1907. november 20.

Az igazgatóság.

Sz. 7896—907. kzig.

Hirdetmény.

Vonatkozással a városi tanács által 1906 évi december hó 26-án kibocsátott és szabályszerűleg közhírré tett felhívásra, ezennel újulag a város lakosainak, de főként az adóköteles feleknek tudomására hozatik, hogy az 1906. évben is a borítal, huszfogyasztási adó és adópótlék, valamint a városi szeszfogyasztási adópótlék ugy, mint a folyó évben, szigoruan a törvény és szabályrendelet értelmében házilag fog beszedetni a városi fogyasztási adókezelőség által.

Ennélfogva a bor és husadó törvény 16—22. §§-ai, valamint a szabályrendelet 5 §-sa rendelkezései szerint mindazok, a kik akár vasuton, akár tengelyen szereznek be fogyasztási adó alá eső czikkeket, kötelesek a beraktározás (be-pinczés) előtt a városi fogyasztási adókezelőség (városi tanácsbáz épület) földszinti irodájában bejelenteni és az az után járó fogyasztási adókat fogyasztási adóbárca ellenében azonnal lefizetni.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1907. évi december hó 16-án

Gotthárd János,
polgármester.

Sz. 6981—907. kg.

Hirdetmény.

Alólirt hatóság közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező Kossuth-utca 1. szám alatti két üzlet helyiség 6 évre terjedő időre f. évi december hó 30-án d. e. 9 órakor a városi tanács termében megtartandó nyilvános árverésen bérbe adatik.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1907. évi december 14-én.

Gotthárd János,
polgármester.

Feladasi hirdetmény.

A gyepesi közbirtokosság nyilvános szó és zárt írásbeli árverésen eladja Udvarhelyvármegyében Gyepes község határán fekvő legelő erdejéből mintegy 12832 k. hold területén szállalva kibélyegzett 5628 drb, 26'99 czm. vastag fenyőfáját.

Az eladás tárgyát képező legelő erdőrészt a székelyudvarhelyi vasuti állomástól 231 és a kaczai (fővonalon levő) vasuti állomástól 292 km. távolságra fekszik és e vasuti állomásokkal 39 km. erdei, 43 km. elég jó községi és 148, illetve 209 km. igen jó törvényhatósági ut köti össze.

Eladatik svakértőleg mintegy 2147 m³ I. oszt., 6332 m³ II. oszt., fűrészárú 11343 m³ I. oszt. és 8992 m³ II. oszt. épületi és vasuti talpfára alkalmas mű és 19488 m³ tűzfára becsült fatömeg 43371 K 49 fillér, azaz Negyvenháromezerháromszázhetvenegy korona 40 fillér kikiáltási árban, melynek 10%-a az árverés megkezdése előtt bántpénzül létéendő.

A kihasználás határideje a szerződés jogerőre emelkedésétől számított (4) Négy év. Az árverés Gyepes község házában 1908. évi január hó 29-én d. e. 10 órakor veszi kezdetét.

Útőajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árverési szerződési feltételek a székelyudvarhelyi m. kir. járási erdőgondnokságnál és a gyepesi közbirtokosság elnökénél megtekinthetők.

Gyepes, 1907. évi december hó 13-án

Benedek Dénes,
közbirtokossági elnök.

A „Székely juhturógyár és hialalda r. t.” a gyárnál levő üzlethelyiségében az ideiglenes elismervények ellenében kiadja a végleges részvényeket, a mit az érdekeltek szives tudomására hozunk.

7334.1907. sz. tkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr. Hualéder Ernő ügyvéd által képviselt Rigó Sándorné Hosszu Katalin végrehajthatónak Rigó Sándor székelyzsombori lakos végrehajtást szennvedő elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 250 K 28 fill. tőke, ennek 1907. évi szeptember 22. napjától járó 5% os kamatai, 18 K 80 fill. per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 22 K 30 fillér és a még felmerülő költségeknek, valamint az ezennel csatlakozottanak kimondott Zolya András javára 642 K s járuléka követeléseinek behajtása végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék az oklándi kir. járásbíróóság területén fekvő, a székelyzsombori 110. számú tjkben A† alatt felvett egész ingatlanokra és pedig A† 153 hrsz. kertre, 154 hrsz. kőházra 400 K, A† 166 hrsz. házi kert, 167 hrsz. kőházra 324 K, A† 1362 hrsz. szántóra 5 K, A† 1696, 1697 hrsz. szántóra 126 K, A† 1723 hrsz. szántóra 17 K, A† 1852 hrsz. szántóra 26 K, A† 1995 hrsz. kaszálóra 30 K, A† 2116—2117 hrsz. szántóra 68 K, A† 2223, 2224 hrsz. szántóra 42 K, 2444 hrsz. szántóra, 2446 hrsz. szántóra 192 K, 2023 hrsz. szántóra 5 K, 2903 hrsz. szántóra 2 K, 3005 hrsz. szántóra 3 K, 3263 hrsz. szántóra 4 K, 3931 hrsz. kaszálóra 10 K, 4234 hrsz. kaszálóra 44 K, 4356/1 hrsz. szántóra 2 K, 4366 hrsz. szántóra 2 K, 4722/2 hrsz. szántóra 23 K, 4818 hrsz. szántóra 17 K, 4947 hrsz. szántóra 120 K, 5103—5105/1 hrsz. szántóra 24 K, 5379 hrsz. kaszálóra 14 K, 5765 hrsz. szántóra 33 K, 5939 hrsz. szántóra 22 K, 6053 hrsz. szántóra 37 K, 6322 hrsz. szántóra 8 K, 6533 hrsz. szántóra 21 K, 6742 hrsz. szántóra 5 K, 6953 hrsz. szántóra 124 K, 6980 hrsz. kaszálóra 16 K, 6991 hrsz. kaszálóra 5 K, 6995 hrsz. kaszálóra 14 K, 7214 hrsz. kaszálóra 20 K, 7331 hrsz. kaszálóra 9 K, 7351 hrsz. kaszálóra 7 K, 7587 hrsz. kaszálóra 15 K, 7642, 7643 hrsz. kaszálóra 44 K, 7780 hrsz. kaszálóra 45 K, 7924 hrsz. kaszálóra 61 K, 7975/2 hrsz. szántóra 8 K, 7979/2 hrsz. szántóra 7 K, 7988 hrsz. kaszálóra 7 K, 8330 hrsz. kaszálóra 130 K, 8442/1 hrsz. kaszálóra 48 K, 8461 hrsz. kaszálóra 14 K, 8490 hrsz. kaszálóra 33 K, 8551 hrsz. kaszálóra 32 K, 8621 hrsz. kaszálóra 27 K, 8644 hrsz. kaszálóra 29 K, 8754 hrsz. szántóra 3 K, 9174 hrsz. szántóra 00 K, 9234 hrsz. szántóra 24 K, 9557/2, 9557/4 hrsz. erdőre 170 K, 9664 hrsz. erdőre 19 K, 9540 hrsz. szántóra 29 K, 9893 hrsz. szántóra 5 K, 9928 hrsz. szántóra 10 K, 9991/4 hrsz. szántóra 4 K, 10563/2 hrsz. szántóra 27 K, 10906 hrsz. szántóra 27 K, 11202 hrsz. szántóra 10 K, 11204 hrsz. szántóra 33 K, az 1342 sz. tjkben A† 2198 hrsz. szántóra egészen 65 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. Az árverés megtartására határnapján az 1908. évi február 24-ik napjának d. e. 9 órája Székelyzsombor községbázához kitűzetik.

2. Ezen árverésen a fent körülirt ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1887. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfojlyammal azámitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. I. M. szám alatt kelt rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképez értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 173. § értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított és szabályszerű elismervényt kiszolgáltattatni.

Kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóságától.

Oklándon, 1907. december hó 9-én.

Gidófalvy, kir. járásbíró

Szőllőoltványok

miniszterleg előirt minőségben, 22 faj csemege, 28 borfajban, háromféle alanyon, fajtisztán, ■ moszes talajra is. ■ Gyökeres vesző Portalis, Solomia, Monticola, Aramon, Rupetria, Ganzin No 1. és 2. kapható:

Vállalati szőlőtelepnel

BILLÉD, (Torontálmegye.)

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419.000 oltvány, 250.000 gyökeres. Árkap ingyen. Az intézőség.

Képes és mesés könyvek óriási választékban.
Gyermekjátékok nagy raktára

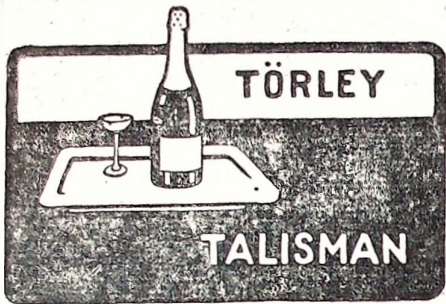
Tisztelettel hozom tudomására a n. é. közönségnek hogy

KARACSONYI és UJÉVI
BAZAROMAT

1. évben Florian Bogdán ur Kossuth-utcai üzletében (saját üzletével szemben) nyitottam meg. — Tekintettel a legjobb választéku raktáromra és a legelső helyeken történt bevásárlásaimra, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégíthetem, miért is szíves jóindulatukat kérve, maradtam teljes tisztelettel

DRAGOMAN S. J.
I. G. DRAGOMÁN DOMOROS.

Felnőttek részére legjobb és újabb tárgyak.
— Ezüst és fémárakban nagy raktár.

TÖRLEY
TALISMAN

Egy jó családból való
fiu tanoncának fővértetik Hann József fűszer-, csemege-festék- és fonal üzletében Székelyudvarhely.

Karácsonyi és Ujévi
olcsó vásár

Barcsay Károly
női és férfidivat áruházában Sz.-ndvarhely,
december hó 1-től december hó 30-ikáig hal-
lározott áraitól 10% árengedményt
adok női ruhakelmékből, barchétok, gyapjúk,
flanelk, zefírek, batiztók és kartonokból. —
Tessék szükség esetén meggyőződni jószág és
olcsóságáról. — A n. é. közönség b. pártolását
kérve, vagyok tisztelettel

Barcsay Károly.

KALMÁR ÉS ENGEL
motoros gépgyára

Városi raktár: **BUDAPEST** Gyár és iroda: VI. Úleg-utca 19
V. Lipót-körút 18

Ajánlja ugyancsепiógép, mint malomüzemre leg-
egyszerűbb benzínmotorjait, benzínlocomobiljait,
valamint szivogazmotorjait, melyek V. Lipót-
kört 18. barmikor üzembou megtekintethetok

teljes jótállás ki- Egyedül létező újdonság!
tűnő cséplésért!

Ezen motorok egyenletek járúak és bannlatos egyszerű
szerkezetük folytán bármely legjáró ember által
is azonnal könnyen kezelhető.

Árjegyzék ingyen — Olcsó árak részletfizetésre

Birtok felosztás

A kath. egyház tulajdonát képező és a külső Kossuth-utca, Budvár-
ut és Sósfürdő-ut közt levő 4 hol-
das birtok 2 — 300 öles parcellák-
ban eladódik. — Ár négyszög-
ölenként 6-12 korona

Erdeklődök a felosztási tervet és feltételeket Dr.
Valentsik Ferencz ügyvéd irodájában megtekinthetik.
A nyilvános magán árverés útján való eladás va-
sárnap, december 29-én délután 2 órakor
a helyszínen történik.

Plebánia hivatal.

Készítik: **MAGGI GYULA és TÁRSA.**
Iroda: WIEN IV. Gyár: BREGENZ.

Egészen friss fűszerárak.

Karácsonyi és ujévi vásár.

Ez uton van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy igen nagy raktárt rendeztem be gyermekjátékokban

Ugyintén felnőttek részére kínál-ezültek és számtalan sok más szép tárgyakban. Továbbá a legjobb minőségű valódi angol, jamaikai, braziliai és belföldi rumok, teák, likör különlegességek. — Ugyintén a legjobb minőségű friss lisztet és fűszerárak, melyek az ünnepre való tekintettel egész frissen lettek beszerezve. — Kérve a n. é. közönség szíves támogatását, maradtam tisztelettel

Szentpétery Gergely.

Utazó, kézi bőröndök és táskák.

Alkalmos **Karácsonyi tárgyak**

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni 12 év óta fennálló

órás-üzletemre

Üzletemben készletben tartok mindenféle órát a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig, melyek caakis 1-30 rendű gyártmányok és így bátran merem a n. é. közönség rendelkezésére bocsátani a legjutányosabb árban Minden nálam vásárolt óráért 5 évi kezességét vállalok! — Javításokat gyorsan és pontosan eszközölök felelősség mellett. — Kérem a n. é. közönséget becses bizalmával továbbra is megtisztelni, maradtam tisztelettel

SZORGER FERENCZ
órás (a ref. koll. szemben).

Olcsó pénz!
Jelzálogra 6%^o-os kölcsön kapható a székelyudvarhelyi ref. kollégium pénztáránál.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, osznál és meghűléseknel, bedörz-ölésekben használnva

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszeresznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárta az „Arany orszlánohoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Villamos világítási szerelvények raktára

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy a helybeli piacon, üzletünkben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő villamos világításhoz szükséges szerelvényekből állandó raktárt állítunk fel, mely czélből az előnyösen ismert Ditmár R. budapesti czéggel lépünk összeköttetésbe. Emleltett czég, mely elsőrangú e téren

Villamos világításhoz szükségeltető égőtestek, luszterek stb.

legjobb és legszebb kivitelben, gyári árak mellett bocsátott rendelkezésünkre raktárunk felállítását bevárni, mivel ezáltal tetemes pénzmegtakarítást és letszés szerinül választása által csinos és megbízható berendezést fog jutányosan kapni.

Midőn új vállalatunkat szíves pártfogásába ajánljuk, vagyunk kíváló tisztelettel

RÖSLER és GÁBOR.